

ΖΩΝΤΑΝΕΥΟΝΤΑΣ ΤΑ ΓΛΥΠΤΑ ΤΟΥ ΠΑΡΘΕΝΩΝΑ

Σχολή Campion, Γυμνάσιο, Α' τάξη, 1991

Οι άνθρωποι συχνά μπερδεύονται όταν τους αναφέρω ότι είμαι δάσκαλος θεάτρου και ότι διδάσκω μαθητές ηλικίας 11 έως 18 ετών. Υποθέτουν ότι το να ασχολείται κάποιος με το θέατρο σημαίνει μελέτη θεατρικών έργων και τη συγκεκριμένη διδασκαλία των παιδιών, πώς να παίζουν διάφορους θεατρικούς ρόλους.

Ξαφνιάζονται όταν διαπιστώνουν ότι υποχρεωτικά στο αγγλικό σύστημα εκπαίδευσης, όλα τα παιδιά πρέπει να παρακολουθούν μαθήματα θεάτρου. Το εκπαιδευτικό θέατρο δεν έχει καμία σχέση με τα θεατρικά έργα και την ηθοποιία. Είναι απλά, ένας νέος τρόπος για να συζητήσεις με τους μαθητές ιδέες και έννοιες που γι' αυτούς συχνά είναι δύσκολο να τις ανακαλύψουν. Οι μαθητές φτάνουν στο σημείο να τις ανακαλύψουν, να τις αναλύσουν και να τις κατανοήσουν μέσα από την προσωπική εμπειρία τους με αυτές. Και αυτός είναι ο ρόλος του δασκάλου. Να δημιουργήσει προϋποθέσεις για να μπορέσουν οι μαθητές να φτάσουν σ' αυτό ακριβώς το σημείο.

Ο δάσκαλος ξεκινά αποφασίζοντας ποιο θα είναι το θέμα μάθησης. Στόχος μου είναι να βοηθήσω τους μαθητές να σκέφτονται ελεύθερα και με αυτοπεποίθηση. Καλλιεργώντας τον τρόπο σκέψης τους, γίνονται ικανοί να μάθουν πιο εύκολα. Βάση αυτού του συστήματος εκπαίδευσης αποτελεί η υιοθέτηση του ίδιου ρόλου απ' όλους τους μαθητές έτσι ώστε όλοι να είναι ικανοί να ζουν μια κατάσταση απ' την πλευρά ενός ρόλου και υποδύομενοι μόνον αυτόν τον ρόλο, να μπορέσουν να ανταλλάξουν απόψεις. Αυτό ακριβώς λέγεται αντικειμενική μάθηση. Το ενδιαφέρον των μαθητών κεντρίζεται ώστε να ψάξουν μόνοι τους και να μάθουν περισσότερα. Το να μπορεί ο δάσκαλος να χρησιμοποιεί το κατάλληλο εκπαιδευτικό περιβάλλον είναι θετικό γι' αυτόν τον τρόπο. Το KeMA προσφέρει την ευκαιρία για τέτοιου είδους εργασία. Είναι πράγματι πηγή πολύτιμη για τους μαθητές που ενδιαφέρονται να μάθουν σχετικά με τον κλασικό πολιτισμό. Σε συνεργασία με το Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων της Ακρόπολης οργανώσαμε μερικά θεατρικά εργαστήρια στο KeMA. Θα σας περιγράψω ένα από αυτά, το οποίο πραγματοποιήθηκε την περασμένη χρονιά με περίπου 40 μαθητές ηλικίας 11 έως 12 χρόνων. Δουλέψαμε για 4 ώρες.

Τα θέματα που διάλεξα ήταν τριών ειδών:

- 1) Ποια η σχέση της τέχνης με την ιστορία;
- 2) Τι μας διδάσκει η τέχνη σχετικά με πολιτισμούς που δεν υπάρχουν πλέον;
- 3) Ποιος ο ρόλος της τέχνης στη σύγχρονη κοινωνία;

Ξεκίνησα χωρίζοντας τους μαθητές σε πενταμελείς ομάδες. Μόλις έφτασαν στο KeMA τους εξήγησα πως θα εξερευνούσαμε το περιβάλλον και ότι εγώ θα υποδύομαι ένα συγκεκριμένο ρόλο.

Όταν θα κρατούσα ένα βιβλίο θα ήμουν ο Διευθυντής του Μουσείου. Όταν θα άφηνα το βιβλίο θα ήμουν ο γνωστός τους δάσκαλος. Εκείνοι θα υποδύονταν τους αρχαιολόγους.

Ξεκινώντας σαν Διευθυντής του Μουσείου, τους εξήγησα ότι μόλις είχαμε ανακαλύψει μερικά γλυπτά από την Ακρόπολη. Αυτός ήταν και ο λόγος που τους κάλεσα μια και ήταν οι καλύτεροι αρχαιολόγοι, για να μου εξηγήσουν τι ακριβώς ήταν αυτά τα γλυπτά και τι μας φανέρωναν σχετικά με την κοινωνία, απ' την οποίαν προέρχονταν. Γι' αυτούς έμοιαζε σαν ένα μυστήριο που έπρεπε να λύσουν.

Για να τους προετοιμάσω για το συγκεκριμένο ρόλο τους ζήτησα να μου πουν, τι είδους αρχαιολογικά έργα είχαν ήδη εξετάσει και ποιες ήταν οι εμπειρίες τους από αυτά. Έτσι βοηθήθηκαν οι μαθητές να πιστέψουν στο ρόλο τους, ότι δηλαδή ήταν πράγματι οι καλύτεροι αρχαιολόγοι που θα μπορούσαν να δώσουν τις κατάλληλες ερμηνείες. Έπειτα τους είπα να εξετάσουν κάθε γλυπτό χωριστά. Ο καθένας θα έπρεπε να διαλέξει αυτό που τον ενδιέφερε περισσότερο και να το σκιτσάρει. Τους εξήγησα πως το σκίτσο δεν με ενδιέφερε από καλλιτεχνικής πλευράς. Απλώς ήταν ένας τρόπος για να τους προκαλέσω να εξετάσουν τα γλυπτά με όλες τις λεπτομέρειες όχι μόνο σαν αρχαιολόγοι, αλλά και σαν τους καλλιτέχνες που τα είχαν σκαλίσει. Κατόπιν διάλεξαν ανά ομάδα, από ένα γλυπτό που τους ενδιέφερε και αφού στήθηκαν μπροστά του μιμήθηκαν με το σώμα τους ό,τι έβλεπαν σκαλισμένο στο λίθο.

Μέσα απ' αυτές τις ζωντανές αναπαραστάσεις των γλυπτών, οι μαθητές, σιγά-σιγά άρχισαν να δίνουν ζωή στους λίθους. Μετά τους ρώτησα τι σκεφτόταν, κατά τη γνώμη τους, το πρόσωπο που αναπαρίσταναν. Έτσι οι μαθητές πήραν τη θέση των προσώπων των παραστάσεων στα γλυπτά και άρχισαν να ζουν σε εκείνη την εποχή.

Επομένως βλέπουμε την εξέλιξη των μαθητών, ότι ενώ ξεκίνησαν σαν αρχαιολόγοι, ήρθαν πιο κοντά στο θέμα σαν καλλιτέχνες και κατέληξαν να ενσωματωθούν με τα πρόσωπα των γλυπτών.

Κατόπιν δόθηκε χρόνος στους μαθητές να προετοιμάσουν μια σκηνή με κινήσεις και λόγια δικά τους, έχοντας όμως σαν αρχή ή σαν τέλος την αναπαράσταση των γλυπτών. Με αυτόν τον τρόπο εξερεύνησαν όλες σχεδόν τις πιθανές καταστάσεις που υπήρχαν σχετικά με το θέμα του λίθου. Μετά συζητήσαμε για το ποιοι θα ήταν οι λόγοι που οι καλλιτέχνες εκείνης της εποχής θέλησαν να απθανατίσουν εκείνες τις στιγμές.

Στη συνέχεια, άλλαξα ρόλο και έγινα ένας αρχιτέκτονας με ιδέες για την ανάπτυξη της Αθήνας. Πρότεινα η Ακρόπολη να γκρεμιστεί και στη θέση της να δημιουργηθεί ένα μοντέρνο parking αυτοκινήτων, αφού με ενδιέφερε μόνο το μέλλον και όχι το παρελθόν. Κατάφερα με αυτόν τον τρόπο να έρθω σε σύγκρουση με τους μαθητές-αρχαιολόγους και είχαμε έντονη συζήτηση σχετικά με το ρόλο της τέχνης και της αρχαιολογίας.

Τελειώσαμε με συζήτηση σαν δάσκαλος και μαθητές, εκτιμώντας όσα είχαμε μάθει για τα γλυπτά, τον αρχαίο πολιτισμό και το ρόλο της τέχνης στη σύγχρονη κοινωνία.

Με αυτόν τον τρόπο κατάλαβαν ότι η τέχνη μας διδάσκει για την ιστορία μας και για παλαιότερους πολιτισμούς, και το σπουδαιότερο, ότι οι ίδιοι οι άνθρωποι φτιάχνουν την ιστορία η οποία δεν αποτελείται μόνο από μάχες, γεγονότα και αρχηγούς.

Ντ. Αριστείδου